

Korte mededelingen

De koningsvaren op Schiermonnikoog. Terschelling (zie Gorteria 3, no. 13, 1967, p. 204) is niet het enige Waddeneiland waarop *Osmunda regalis* is gevonden. In 1964 werd één exemplaar aangetroffen in het Grieeñglop op Schiermonnikoog, een vlak terrein aan de rand van het binnenduin, dat eens is afgegraven. De begroeiing van het middendeel is op sommige plaatsen door verscheidene zeggesoorten en grassen, kruipwilg en heide-achtigen als vegetatievormende soorten gekenmerkt. De plant groeide in een betrekkelijk droog gedeelte. Deze vondst werd reeds vermeld in de lijst van nieuwe vindplaatsen in Gorteria 2, no. 9, 1965, p. 110.

Utrecht

J. A. Hoekstra

Cynoglossum officinale L. op Texel. In deel 4, afl. 1 van de Flora Neerlandica werd op p. 98 opgegeven dat deze soort in het Waddendistrict voorkomt tussen Bergen en Den Helder en dat opgaven van de Waddeneilanden onzeker zijn. Intussen deelde de heer M. C. Schakel (Leiden) mij mede dat hij *C. officinale* omstreeks 1960 aantrof op Texel, aan de zuidkant van de Slufter-doorbraak, aan de binnenzijde van de buitenste duinenrij. Onlangs ontving het Rijksherbarium nu ook materiaal van deze soort, verzameld door F. Rudolphy (Gorredijk) op 18 juni 1967, met de vindplaatsopgave: Texel, in de duinen grenzend aan het Z.W. deel van de Sluftervlakte, tussen *Hippophaë rhamnoides* en *Sambucus nigra*. De heer Rudolphy meldde tevens een vondst van de hondstong in de Westerduinen op Texel, op 28 mei 1967.

S. J. van Ooststroom

Teucrium chamaedrys L. al meer dan 100 jaar in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Toen ik in juli 1954 voor het eerst kennis maakte met de vindplaats van *Teucrium chamaedrys* in de A. W.-duinen bij Leiduin, een vindplaats, die nog steeds bestaat, was ik de mening toegedaan, dat het voorkomen van deze soort daar ter plaatse van vrij recente datum was en dat zij daar waarschijnlijk met fazantenvoer zou zijn aangevoerd. Voor zover mij toen bekend was, werd zij voor het eerst van genoemde duinen vermeld in een verslag van de Commissie voor de bibliotheek en het herbarium van de Ned. Botanische Vereniging, te vinden in het Ned. Kruidk. Archief van 1919, p. 39, waar opgegeven wordt dat een exemplaar aan het herbarium geschonken werd door de heer Swanenburg de Veye. HEUKELS (D.L.N. 24, 1920, p. 382) vermeldt deze vondst ook, terwijl de vinder zelf in D.L.N. 25, 1921, p. 223 een korte beschrijving van zijn in augustus 1919 gedane ontdekking publiceerde, geïllustreerd met een afbeelding.

Zeer onlangs bleek nu, dat genoemde vindplaats al veel langer bestaat. De heer F. Adema, die momenteel bezig is met de bewerking van de Labiaten voor de Flora Neerlandica, trof nl. onder het materiaal van *Nepeta cataria* in het herbarium van de Kon. Ned. Botanische Vereniging een foutief gedetermineerd exemplaar aan, dat eveneens tot *Teucrium chamaedrys* behoort en waarvan het etiket als vindplaats vermeldt: „Waterleiding bij Leiduin”; de plant werd daar door F. A. Hartsen reeds in augustus 1856 gevonden, dus bijna 112 jaar geleden! Deze waterleiding („een natuurlijke of gegraven sloot voor de afvoer van water of verschillende van zulke geulen in één gebied inz. die onder schouw staan”; KOENEN, Verkl. Handw. boek Ned. taal, ed. 26, 1966), is wel een andere dan wat men er momenteel meestal onder verstaat.

S. J. van Ooststroom